

Asia: VN/2821/2024

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

a) Mitä vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

-

b) Selkeyttääkö ehdotus lapsen kasvatuksen, valvonnan ja huolenpidon sekä perusoikeuksiin kajoavien rajoitusten välistä rajanvetoa sijaishuoltopaikan arjessa? Jos ei, miten säännöksiä tulisi muuttaa?

-

2. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään terveydenhuoltolakiin (69 §) ja lastensuojelulakiin (16 b §) informatiivisluonteista viittausta voimassa olevaan sääntelyyn ns. hybridiyksikköjen perustamiseksi. Mitä vaikutuksia näette ehdotuksen taustalla olevan tavoitteen kannalta?

-

a) Ovatko ehdotukset sääntelyltään selkeitä ja käytännössä toteutettavissa?

-

b) Miten arvioitte henkilöstölle asetettujen vaatimusten riittävyyttä?

-

c) Ehdotuksen mukaan asiakassuunnitelma tulisi tarkistaa vähintään neljän kuukauden välein ja sen tueksi tulisi saada asiantuntija-arvio. Miten arvioitte sääntelyä lapsen rajoittamisen tarpeellisuuden arvioimisen sekä sen sisällön ja laajuuden tarkistamisen näkökulmasta?

-

d) Mikä on näkemyksenne ehdotetun palvelun suhteesta erityisen huolenpidon jaksoon?

-

4. Esitetään muutettavaksi ja selkeytettäväksi nykyistä erityisen huolenpidon sääntelyä. Ovatko ehdotukset tarkoituksenmukaisia ja toteutettavissa käytännössä?

-

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 4.

-

62 ja 63§ Yhteydenpidon rajoittaminen ja rajoittamista koskeva päätöksenteko

-

64 ja 70 a § Tekninen valvonta lastensuojelulaitoksessa

-

65 § Aineiden ja esineiden poisottaminen lastensuojelulaitoksessa

-

66 § Henkilöntarkastus

-

66 a § Henkilönkatsastus

-

67 § Omaisuuden, lähetysten ja tilojen tarkastaminen ja lähetysten luovuttamatta jättäminen

-

68 § Kiinnipitäminen laitoksessa

-

68 a § Kiinnipitäminen lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi

-

69 a § Luvatta lastensuojelulaitoksesta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen

-

69 b § Lapsen kiinniotto

-

69 c § Kiinniotetun lapsen kuljettaminen

-

69 d § Perhekodista luvatta poissaolevan lapsen etsintä ja palauttaminen

-

69 e § Poliisin virka-apu laitoksesta ja perhekodista luvatta poissaolevan lapsen kiinniottamisessa ja kuljettamisessa

-

71 § Erityiset rajoitukset kuntouttavan suljetun laitospalvelun aikana

-

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

-

6. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki Valtion lastensuojelulaitoksesta ja sen yhteydessä toimivasta koulusta ja täsmennettäväksi viraston nykyistä rakennetta. Vastaisivatko ehdotukset tätä tavoitetta?

-

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 6.

-

7. Esityksen tavoitteena on vahvistaa kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen oikeutta erityiseen suojeluun. Vastaavatko ehdotukset tätä tavoitetta?

-

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 7.

-

8. Vapaamuotoiset huomiot koko esityksestä.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite pitää hyvänä, että kokonaisuudessa ehdotukset tukevat entistä paremmin lapsen oikeutta ikätasoiseen kasvuun ja kehitykseen. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten näkemyksen mukaan laki ehdotuksessa tullaan selkiyttämään kasvatuksellisten käytäntöjen ja rajoitustoimenpiteiden käyttöä sekä perhehoidossa että lastensuojelulaitoksissa. Lain hengen mukaisesti sijoitetut lapset olisivat enemmän tasa-arvoisessa asemassa sijaishuoltopaikasta riippumatta. Perhehoidossa rajoitusten käyttäminen täytyy ottaa huomioon myös perhehoitajien ammatillisuudessa, että ymmärtävät rajoitusten lain mukaisuuden ja käyttötarkoituksen. Lapsen asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille tämä tuo myös lisää valvottavaa työtä. Myös esitys aikuisjohtoisesta kasvatuksellisesta aineiden ja esineiden poisottaminen lakiesityksen mukaisesti tukee lapsen ikätasosta kehitystä ja kasvua.

Kokonaisuutena Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue katsoo, että lastensuojelulain selkeiden säännösten pitäisi toteutua avohuollosta jälkihuoltoon ja sitä kautta tukea vahvemmin kevyempien palveluiden kehittämistä kuin raskaiden lastensuojelupalveluiden.

Ehdotuksessa tuodaan esiin myös kuntouttavan suljetun laitospalvelun perustamista ympärivuorokautiseksi palveluksi. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite näkee kuntouttavaan laitospalveluun liitetyn eri sektoreiden kanssa tehtävän yhteistyön tärkeänä jo huomattavasti varhaisemmassa vaiheessa. Suljetun laitospalvelun tuottaminen on taloudellisesti haastavaa ja ko.

laitokset tulevat toimimaan käsityksemme mukaan maantieteellisesti laajalla alueella joko koko maan laajuisina tai yhteistoiminta-alueittain. Sinänsä suljetulle laitospalvelulle on jonkin verran tarvetta, mutta sen käyttö tulee olla tarkoin harkittua. Lainsäädännöllisesti on huolehdittava, että ko. palvelun tarve, toteuttaminen ja arviointi on selkeästi määritelty lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite katsoo, että ehdotuksen täsmennykset luvattomasti sijaishuoltopaikasta poistuneiden lasten suojelemiseksi selkiyttävät etsintää ja lapset palautuisivat aiempaa tehokkaammin takaisin sijaishuoltopaikkoihin.

Biskop Maarit

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite - Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Soite, Maarit Biskop lapsiperheiden ja nuorten sosiaalipalvelut ja
opiskeluhoito toimintayksikön vastaava esihenkilö, Kirsti Rahkola johtava
sosiaalityöntekijä lastensuojelu, Tarja Oikarinen